

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Rudolphi Goclenii Exercitationes et disputationes ethicae & politicae

Goclenius, Rudolph

Marpurgi Cattorum, 1601

XIX. Sitne eadem doctrina de summo bono sen felicitate platonis &
Aristotelis

[urn:nbn:de:bsz:31-109121](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109121)

XIX.

Sitne eadem doctrina de Summo Bono seu Felicitate Platonis & Aristotelis?

Negatur.

ALITER docuiss Platonē de Beatitudine hominis quā Aristotelē, qui negat, prorsus hospes sit in horum philosophorum scriptis necesse est. Plato enim de celesti: Aristoteles verò de terrena felicitate agit. Plato deducit felicitatem seu *μακαριότητα* ab uno Deo. At Aristot. asserit beatitatem nō pendere à Deo: Idem tribuit homini felicitatem hujus duntaxat vitæ, seu putat hominem esse felicem, dum animo cum corpore conjuncto secundum optimam virtutem operatur, nullum interim verbum faciens de felicitate vel miseria *σευτέου βίης* alterius vitæ. At Plato non acquiescēs in hac beatitudinis umbra seu imperfecta felicitate præsentis vitæ, *εὐλόγως* animæ à corpore secretæ felicitatem assignat. Considerat enim hoc etiā atq; etiam: Quantamcunq; homo consequatur in hac vita divinorum cognitionem cum vera voluptate conjunctam: In mente nihilominus nostram multas in hære dabitaciones, & voluptatem nostram non esse omninò sinceram puramque, sed cum sollicitudine & dolore mistam, In contemplatione igitur Dei in hac vita, quæ voluptate

voluptatem internam comitem habet, neque
 sufficiens neq; perfectum bonum est, nec sim-
 pliciter beatitudo, quippe quam oporteat esse
 bonum *ἰκανόν & τέλειον*, excludens omnem mi-
 seriam & indigentiam, omnes deniq; huma-
 ni desiderii terminum, ultra quem appetita
 & voluntate longius non progrediare. Quare
 sententia Platonis Aristotelicæ contraria fe-
 rè est hæc: Mens hominis optimo suo fine,
 ad quem condita est, non planè potitur, do-
 nec à corpore liberata ad suum revertitur au-
 torem. Hoc Plato significare voluit allegoria
 Promethæ, de quo scribit, quòd divina Pal-
 ladis sapientia instructus, ignemq; cœlestem,
 id est, rationem seu intellectum adeptus, in
 summo montis vertice, id est, ipsa contem-
 plationis arce constitutus, ob continuum avis
 rapacissimæ morsum, id est, investigationis
 stimulum miserrimus omnium judicetur, do-
 nec illuc iterum transferatur, unde olim i-
 guem accepit, ut: quemadmodum uno illo
 superni luminis radio nunc assiduè ad divino-
 rum investigationem exstimulatur: sic tunc
 pleno lumine & perfecta speculationis cla-
 ritate splendoreq; impletur. Plato igitur
 hujus mortalis & caducæ vitæ beatitudinem
 sentit esse imperfectam: Alterius verò seu
 futuræ omnibus numeris perfectam cumu-
 latamq;. Quare cùm in Epimenide ait: Feri
 non

non posse arbitror, ut homines in hac vita præter admodum paucos felicitatem assequantur, non intelligit perfectam beatitatem, sed gustum tantum beatitatis. Sentit admodum paucos hunc percipere, nempe qui Deo magis quam sibi ipsi vivunt, seu qui parum commercii habent cum corpore, quia animum à corporeis sensibus & cupiditatibus sejungunt, quæ Mors philosophica est, & Sapientiam propria: Qui à sensibus ad intellectus intima abducti penetrabilia multa etiam sub oculos delata non vident, ut Scaligeri verbis utar: qui & alibi præclare: Hoc non est optimum, in natura diutissime vivere, sed sapientissime. Hominis enim vita non hæc est, sed viæ ad vitam, quæ æterna est.

XX.

Sitné Prudentia an Sapientia Aristoteli summum bonum, & quod Theologo?

ARISTOTELES beatitudinem collocans in operatione secundum virtutem, intelligit optimam & perfectissimam virtutem. Hæc ei in intellectu pratico est prudentia: In intellectu vero contemplante Sapientia. Politica igitur (Politici hominis) felicitas Aristoteli consistit in prudentia, cujus norma reliquæ virtutes diriguntur, *metæ* seu operatione: Felicitas vero theoretica (contem-
plato-